

Motion till riksdagen 2011/12:Fö202

av **Helene Petersson i Stockaryd (S)**

Mediernas tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram ett hållbart system som på ett enkelt och kostnadsfritt sätt ger medierna tillgång till händelseinformation från samhällsskyddande myndigheter.

Motivering

I december 2003 fattade riksdagen beslut om att godkänna en investeringsplan för att införa ett nytt kommunikationssystem, Rakel. Planen omfattade åren 2004–2009 och polisen, Kustbevakningen, tullen, försvaret, den kommunala räddningstjänsten samt ambulanssjukvården skulle ingå.

Rakelsystemet är i stort sett infört över hela landet och fungerar tillfredsställande. Framförallt skulle systemet motverka avlyssning, minimera risken för störning och möjliggöra samverkan på nationell och internationell nivå. I och med Rakels införande försvann mediernas möjlighet att på eget initiativ ta del av och få information om de händelser av samhällsvikt som vi som samhällsinnevånare behöver veta eller vill ta del av.

Den situation som föregick Rakel var inte tillfredsställande. Då kunde gemene man via ett oskyddat polisradiosystem få reda på både vad som hände grannen och vilka uttryckningar polisen gjorde, med den påföljd att de som var nyfikna fullt ut kunde följa polisernas samtal. Men med det slutna system som vi har idag är inte bara allmänheten utan också medierna helt utestängda från snabb händelseinformation. Det finns idag två möjligheter att få ta del av informationen: den ena är via polisens händelseinformation på websidan, den andra är att abonnera på händelseinformation via SOS.

Fel! Okänt namn på

Vad som inte är tillfredsställande med denna ordning är att informationen via polisens webbsida inte går per automatik utan det är en enskild polis, antingen presstalesman om någon sådan finns i polisdistriktet, eller en polis tjänstgörande på länskommunikationscentralen som lägger ut denna information i mån av tid och beroende av arbetsbelastning.

Det har visat sig att det är mycket olika runt om i landet när detta sker: ibland i omedelbar anslutning till händelsen, ibland med flera timmars fördröjning. Medierna själva upplever att det sker med godtycklighet och beroende av intresset från den enskilda polisen. Detta är inte tillfredsställande ur yttrande- och tryckfrihetssynpunkt och innevånarnas rätt till information och offentlighet.

Den andra möjligheten att få ta del av händelseinformation från räddningstjänsten kommer via SOS. Ambulansutryckningar går inte att få information om, vilket är förståeligt med tanke på skyddet för den personliga integriteten. Men här uppkommer ett annat problem. Idag tar SOS betalt från medieföretagen för att ge access till informationen. Summan är beroende av bl.a. det geografiska området mediet vill ha tillgång till, hur stor läsekretsen är, vilka sorts händelser man vill få information om m.m. Idag ligger kostnaderna för en landsortstidning på ca 100 000 per år enligt medierna själv; någon summa från SOS har inte kunnat fås p.g.a. att varje tidning eller media får en offert och det skiljer sig beroende på omfattningen. Detta är heller ingen tillfredsställande situation. SOS ägs av staten och Sveriges kommuner och Landsting, och innevånarnas tillgång till information är beroende av om mediet har medel till att köpa händelseinformation.

Vi har ett starkt yttrande- och tryckfrihetssystem där medierna utser ansvariga utgivare som tar det fulla ansvaret för vad de publicerar. Att lägga över ansvaret på en enskild polis att avgöra när och vad som ska släppas eller att lägga på en kostnad som utestänger mindre medieföretag från information rimmar dåligt med vårt öppna samhälle.

Stockholm den 21 september 2011

Helene Petersson i Stockaryd (S)